

Van Kans naar Kracht

Acht sleutels om
gezondheidsachterstanden
écht aan te pakken

Van Kans naar Kracht

In de afgelopen periode zijn er veel adviezen uitgebracht over het verkleinen van gezondheidsachterstanden en extra aandacht voor regio's waar deze achterstanden prominent aanwezig zijn. Een integraal zorgakkoord moet daarnaast antwoord geven op het beschikbaar en betaalbaar houden van de kwaliteit van zorg. In al deze adviezen gaat het om het bieden van passende zorg en de transitie van ziekte naar gezondheid.

Het programma Kans voor de Veenkoloniën (www.kvdvk.nl) heeft de afgelopen jaren ervaring opgedaan als regionaal programma dat meerjarig de gezondheid van de inwoners in de Veenkoloniën een impuls geeft. Wij hebben hierbij ervaren dat de kracht van de regio zit in de trots en betrokkenheid van de inwoners. Deze trots en betrokkenheid biedt de regio een unieke mogelijkheid om gezondheidsachterstanden anders aan te pakken.

Verskillende aandachtspunten die in allerlei recente adviezen worden meegeven, zijn in de Veenkoloniën al in de praktijk gebracht. Dit manifest biedt acht krachtige sleutels om gezondheidsachterstanden daadwerkelijk aan te pakken én de zorg voor elkaar overeind te houden!

➤ **Zet structureel en meerjarig in op regio's met gezondheidsachterstanden**

Stop met kortlopende projecten die geen structurele bijdrage leveren aan de veranderingen die hard nodig zijn. Ga voor meerjarig beleid en uitvoering van minimaal 15 tot 20 jaar.

Gezien de complexe oorzaken van achterstanden is er een langdurige en gerichte aanpak nodig. Het kost een generatie om een generatie te veranderen!

› **Durf het verschil te maken en ga voor maatwerk dat aansluit bij behoeften**

Een effectieve aanpak van gezondheidsachterstanden is niet te realiseren met universeel beleid gericht op alle Nederlanders. Ieder mens en elke regio is anders! Zorg voor maatwerk dat aansluit bij de behoeften van inwoners. Toon lef en durf het verschil te maken!

➤ Sla een brug tussen de leef- en systeemwereld

Om de kloof te dichten is het nodig om je écht te verplaatsen in een ander. Het huidige beleid wordt nog steeds gemaakt vanuit het referentiekader van hoogopgeleide mensen. Dit zie je terug in een te eenzijdig perspectief op gezondheid, een onderschatting van de impact van armoede en bestaansonzekerheid en de dominantie van de systeemwereld in het huidige gezondheidsbeleid.

Sluit daarom aan bij de leefwereld van mensen en luister naar wat zij nodig hebben!

➤ **Besteed aandacht aan achterliggende factoren die gezondheid beïnvloeden**

Veel factoren zijn van invloed op gezondheid. Een aantal is van maatschappelijke aard en levert vaak zoveel stress op dat het gezond gedrag in de weg zit. Denk hierbij aan bestaansonzekerheid, armoede, eenzaamheid, veiligheid, kansenongelijkheid en laaggeletterdheid. Mensen die permanent in een overlevingsstand staan, kunnen niet werken aan een gezonde leefstijl. Zonder aandacht voor deze factoren maakt gezondheidsbeleid geen kans!

Onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen deden vijf jaar lang onderzoek naar het ontstaan en voortduren van armoede door generaties heen. Maatwerk en langetermijnplanning blijken nodig om overerfbare armoede in de Veenkoloniën te doorbreken. Het onderzoek vond plaats in opdracht van de provincies Drenthe en Groningen en in samenwerking met de Alliantie van Kracht. Lees hier de uitkomsten van het onderzoek: bit.ly/onderzoek-overerfbare-armoede

> Erken en benut de kracht van ervaringskennis

De inzet van ervaringsdeskundigen is van aantoonbare meerwaarde. Betrek hen actief bij het formuleren en uitvoeren van beleid. Dit draagt bij aan de effectiviteit. Als geen ander spreken zij de taal, herkennen de behoeften van inwoners, en leggen de verbinding met professionals.

Erken en gebruik de kracht van deze ervaringskennis!

➤ Geef ruimte aan en versterk bewonersinitiatieven

Bewonersinitiatieven spelen een grote rol in het omkijken naar elkaar (Noaberschap), leefbaarheid en het overeind houden van voorzieningen. Zij weten als geen ander wat er speelt in de dorpen en wijken, en doen wat nodig is in hun leefomgeving. Vanuit deze positie dragen bewonersinitiatieven bij aan de gezondheid van inwoners. Sluit met beleidsontwikkeling en uitvoering aan bij deze gemeenschapskracht, betrek inwoners vanaf het begin als gelijkwaardige gesprekspartner en zie hun kracht!

Stichting Kracht van de Veenkoloniën is een koepel van bewonersinitiatieven. Zij delen kennis en geven ondersteuning aan bewonersinitiatieven. Zij zijn een gesprekspartner voor bewonersinitiatieven op regionaal en provinciaal niveau, en slaan een brug naar professionals. Kijk op www.krachtvandeveenkolonien.nl/bewonersraad/ **onze-ambities** voor meer informatie!

➤ **Werk inhoudelijk én financieel samen op alle niveaus en leer van elkaar**

Om gezondheidsachterstanden te verkleinen is domeinoverstijgende samenwerking op zowel inhoudelijk als financieel gebied nodig. Dit vraagt om een eenduidig en integraal beleid. Organisaties die hetzelfde doel nastreven moeten elkaar niet zien als concurrenten, maar als samenwerkingspartners. Zoek samen met elkaar en met inwoners naar oplossingen voor de uitdagingen in de samenleving!

➤ **Maak gebruik van beproefde interventies en zorg voor monitoring**

In de afgelopen jaren is veel geleerd over wat werkt en wat niet werkt bij het verkleinen van gezondheidsachterstanden. De belangrijkste les is dat elke situatie een passende interventie of actie vraagt, die aansluit bij de historie, context, en wensen en behoeften van de doelgroep. Monitoring is essentieel om met elkaar te leren en de interventie tot een blijvend succes te maken!

Het programma Kans voor de Veenkoloniën wordt gemonitord door TGO en onderzocht door Aletta Advies. De procesmonitoring heeft ons inzichten gegeven in de leef- en systeemwereld en heeft geholpen bij de ontwikkeling van het programma. De onderzochte indicatoren laten veranderingen zien op belangrijke thema's. Kijk voor meer over de monitoring op www.kvdvk.nl/monitoring!

Tijd voor actie!

We roepen iedereen op om gezamenlijk in actie te komen en dit manifest te ondertekenen! De acht sleutels bieden een waardevol startpunt om gezondheidsachterstanden écht aan te pakken en de zorg voor elkaar overeind te houden. Alleen samen maken we het verschil!

Wilt u dit manifest ook onderschrijven om samen met ons de gezondheidsachterstanden te verkleinen? Scan dan onderstaande QR-code of ga naar www.kvdvk.nl/ondertekenen om direct te ondertekenen!

Acht sleutels

1. Zet structureel en meerjarig in op regio's met gezondheidsachterstanden
2. Durf het verschil te maken en ga voor maatwerk dat aansluit bij behoeften
3. Sla een brug tussen de leef- en systeemwereld
4. Besteed aandacht aan achterliggende factoren die gezondheid beïnvloeden
5. Erken en benut de kracht van ervaringskennis
6. Geef ruimte aan en versterk bewonersinitiatieven
7. Werk inhoudelijk en financieel samen op alle niveaus en leer van elkaar
8. Maak gebruik van beproefde interventies en zorg voor monitoring

